

تعیین مقاومت برشی و نیروی کندن برگ گل رز (*Rosa hybrids*) (۲۵۱)

سیدحبیب‌الله ه‌شمی فرد دهکردی^۱، غلامرضا چگینی^۲

چکیده

در این تحقیق با انجام آزمون برش، اثرات زاویه مایل و سرعت برش بر مقاومت برشی و انرژی مصرفی در واحد سطح ساقه گل رز (*Rosa hybrids*) مطالعه شد. همچنین تأثیر سرعت کندن برگ، جهت اعمال کشش و مکان قرارگیری برگ بر روی ساقه بر نیرو و انرژی مصرفی برای کندن برگ از ساقه مطالعه گردید. تمام آزمایش ها با استفاده از دستگاه آزمون کشش- فشار اینستران انجام شدند. میانگین مقاومت برشی و انرژی مصرفی در واحد سطح ساقه ها به ترتیب $۱/۶۳$ مگا پاسکال و $۵/۱۶$ میلی ژول بر میلی متر مربع برآورد شد. زاویه مایل تیغه تأثیر معنی داری در سطح ۱% بر مقاومت برشی و انرژی مصرفی در واحد سطح ساقه نشان داد. با افزایش سرعت برش از ۱۰ تا ۵۰۰ میلی متر بر دقیقه، مقاومت برشی و انرژی مصرفی در واحد سطح ساقه کاهش یافت. با افزایش قطر ساقه، سطح مقطع دمبرگ نیز افزایش می‌یابد. با افزایش قطر ساقه، مقادیر نیرو و انرژی مورد نیاز برای کندن برگ افزایش یافت در حالی که شاهد کاهش مقدار انرژی بر واحد سطح بودیم. سرعت و جهت کشش تأثیر معنی‌داری در سطح ۱% بر مقاومت کششی و انرژی در واحد سطح داشتند در حالی که مکان قرارگیری برگ تنها برای انرژی معنی‌دار شد. نتایج آزمون دانکن نشان داد که میانگین نیرو برای کشش مثبت و منفی به ترتیب $۱۳/۲۱$ و $۲/۲۲$ نیوتن بود.

کلیدواژه: گل رز، خواص مکانیکی، برش، نیروی کندن.

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد مکانیک ماشین‌های کشاورزی، دانشگاه تهران، پردیس ابوریحان، پست الکترونیک: hhashemifard@ut.ac.ir

۲- استادیار گروه مکانیک ماشین‌های کشاورزی، دانشگاه تهران، پردیس ابوریحان

۱- مقدمه:

روند تولد و صادرات گل شاخه بریده در ایران طی سال های اخیر رشد مناسبی داشته و مشتریان بسیاری را در بازار کشورهای مختلف به دست آورده است. سطح زیر کشت گل و گیاهان زینتی در ایران در سال ۱۳۸۵ حدود ۱۱۴۰۰ هکتار بوده است (شامل گلخانه های سنتی، مدرن و فضای باز) که ۳/۱ درصد سطح زیر کشت گل و گیاهان زینتی در کل دنیا می باشد. [۱] در سال ۸۵ یک میلیارد و ۳۰۰ میلیون شاخه گل در ایران تولید شده است [۱]. بهای هر ۵۰ شاخه گل رز در بازارهای جهانی معادل یک بشکه نفت ارزآوری دارد. [۱]

عدم توجه کافی به حمل و نقل اصولی گل و کاهش عمر و کیفیت گل شاخه بریده، عدم وجود تجهیزات مناسب بسته بندی، فرایند پس از برداشت و انبارداری مناسب در ایران باعث شده است با اینکه ایران از نظر تولید گل شاخه بریده دارای رتبه هفدهم در جهان است، از نظر صادرات این محصول در ردیف ۱۰۷ جهان قرار گیرد. [۱] امروزه استفاده از ماشین آلات مکانیزه در عملیات برداشت و فراوری پس از برداشت گل شاخه بریده امری ضروری است. برگ گل رز یکی از مهمترین عوامل گسترش قارچ و بیماری پس از برداشت گل، بخصوص در مراحل انبارداری و جابجایی است. بنابراین حذف برگ ضروری است، همچنین این کار باعث کاهش تنفس گل، کند شدن روند تبخیر آب، افزایش طول عمر گل و کاهش انرژی مورد نیاز جهت خنک کردن در مرحله انبارداری می شود. [۵] بدست آوردن خواص فیزیکی و مکانیکی گل بمنظور طراحی ماشین آلات پروسس گل امری ضروری است، چرا که بدون این اطلاعات مهندسیین مجبور به طراحی ماشین آلات به روش تجربی می شوند که افزایش صرف هزینه و زمان را در پی دارد. [۱۰]

تحقیقات فراوانی برای محاسبه مقاومت برشی محصولات کشاورزی انجام گرفته است. مک رندال^۱ و مک نالتی^۲ در سال ۱۹۸۰ مقاومت برشی ساقه علوفه را در شرایط کوازی-استاتیک بررسی کردند. آنها تاثیر سرعت (15, 28, 41 mm/min)، زاویه مایل (10, 30, 45°) و قطر ساقه بر مقاومت برشی را بررسی کردند و دریافتند که سرعت برش و زاویه مایل اثر معنی داری بر مقاومت برشی ندارند، در حالی که تقابل آنها در سطح ۵٪ معنی دار است [۹]. پراساد^۳ و گوپتا^۴ در سال ۱۹۷۵ نیرو و انرژی برشی ساقه ذرت را تعیین کردند. آنها نتیجه گرفتند در برش مستقیم با افزایش سرعت، مقاوت برش و انرژی برشی کاهش می-یابند [۱۳]. ساین^۵ و بورک هاردت^۶ در سال ۱۹۷۴ مقاومت کششی لازم جهت جدایش دانه تحت بار کوازی استاتیک را بررسی کردند [۱۸]. خزایی در سال ۲۰۰۲ تأثیر قطر ساقه و سرعت را بر نیروی کندن گل پیرتروم از ساقه بررسی کرد. سرعت کندن بر مقاوت کششی و انرژی در واحد سطح، تأثیر معنی داری در سطح ۱٪ داشت [۷]. ینگ جن^۷ و همکاران در سال ۲۰۰۴ تأثیر رطوبت و قطر ساقه بر مقاومت برشی و انرژی ویژه برشی ساقه شاهدانه را بررسی کردند. آینس^۸ و همکاران در سال ۲۰۰۵ دریافتند با افزایش رطوبت، تنش برشی و انرژی در واحد سطح ساقه آفتابگردان افزایش می یابد، همچنین آنها نشان دادند که در قسمت پایین ساقه انرژی و تنش برشی از قسمت بالای ساقه بیشتر است [۶]. تاکنون تحقیقی در رابطه با تعیین مقاومت برشی ساقه گل و نیرو و انرژی کندن برگ از ساقه صورت نگرفته است. در این تحقیق اثر سرعت و زاویه مایل بر مقاومت برشی و اثر سرعت، جهت اعمال نیروی کششی و مکان ساقه بر روی نیروی کندن برگ از ساقه بمنظور طراحی و ساخت دستگاه برگ گیر گل بررسی شد.

۲- مواد و روشها:

گل های رز از گلخانه آشیان سبز تهران بوسیله یک چاقوی تیز توسط یکی از کارکنان گلخانه در صبح روز های آزمایش برداشت شدند. شاخه گل های بریده شده داخل نایلون بسته بندی شده و داخل جعبه های عایق به آزمایشگاه خواص بیومکانیکی

- 1-Mcrandal
- 2-Mcnulty
- 3-Prasad
- 4- Gupta
- 5-Singh
- 6- Burkhardt
- 7 -Ying Chen
- 8 - I'nce

دانشگاه تربیت مدرس، جهت انجام تست منتقل شد. نمونه‌ها در یخچال با دمای $4^{\circ}C$ نگهداری شد. تستها با سرعت هر چه بیشتر بمنظور کاهش اثر خشک شده ساقه‌ها انجام گرفت.

از دستگاه تست اینسترون^۱ با لودسل ۵۰۰ نیوتن با دقت ۰/۵ نیوتن جهت انجام آزمایشات برش ساقه و نیروی کندن برگ گل رز استفاده شد. قطر نمونه‌ها در محل برش توسط کولیس با دقت ۰/۰۱ میلیمتر اندازه‌گیری شد، سپس نمونه‌ها توزن شده، در آون با دمای 60° برای ۷۲ ساعت^۲ خشک شده و برای محاسبه محتوی رطوبت نمونه، مجدد وزن شد. میانگین محتوی رطوبتی نمونه‌ها برای قسمت بالای ساقه ۸۲٪ و در قسمت پایین ۶۵٪ بود.

۱-۲- مقاومت برشی ساقه:

یک وسیله مخصوص (شکل ۱) جهت برش مستقیم ساقه ساخته شد. چاقو به فک متحرک دستگاه تست اینسترون (شکل ۲) متصل شده و قسمت نگهدارنده نمونه بر روی میز دستگاه اینسترون قرار می‌گیرد و ساقه بگونه‌ای داخل تکیه‌گاه قرار می‌گیرد که برش در فاصله ۵ سانتیمتری از انتهای ساقه انجام گیرد. برش با پایین آمدن فک متحرک دستگاه اینسترون با سرعت مشخص و عبور چاقو از ساقه و تکیه‌گاه برش ۳ صورت می‌گیرد. منحنی نیرو-جابجایی (شکل ۳) طی عملیات برش در کامپیوتر ذخیره می‌شود. شاخصهایی که رفتار برشی مواد کشاورزی را تعیین می‌کنند مقاومت برشی ماکزیمم σ_s و انرژی برشی در واحد سطح E_s هستند. مقاومت برشی ماکزیمم از رابطه (۱) بدست می‌آید.

$$\sigma_s = \frac{F_{\max}}{A} \quad \text{رابطه ۱}$$

که σ_s مقاومت برشی ماکزیمم (مگاپاسکال)، $F_{\max}$ نیروی برشی ماکزیمم (نیوتن) و A سطح مقطع ساقه در صفحه برش (میلیمترمربع) است.

انرژی در واحد سطح بوسیله منحنی نیروی برشی-جابجایی و سطح مقطع ساقه تعیین می‌شود و از رابطه ۲ محاسبه می‌گردد:

$$E_{ss} = \frac{1}{A} \int F \cdot dx = n \cdot \frac{f}{A} \quad \text{رابطه ۲}$$

که E_s انرژی در واحد سطح، F نیروی برشی، x جابجایی چاقو و n تعداد المانهای زیر منحنی نیرو-جابجایی در تست اینسترون است.

شکل ۲: دستگاه اینسترون

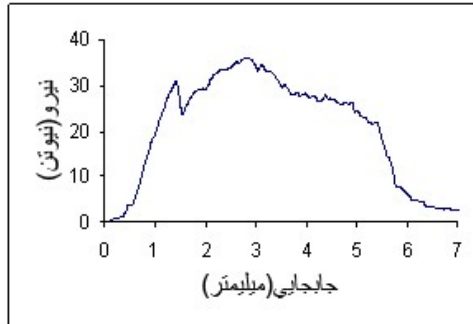
شکل ۱: وسیله برش مستقیم ساقه

1- دل گاه

2 - ASAE, 2000a

3 - ledger plate

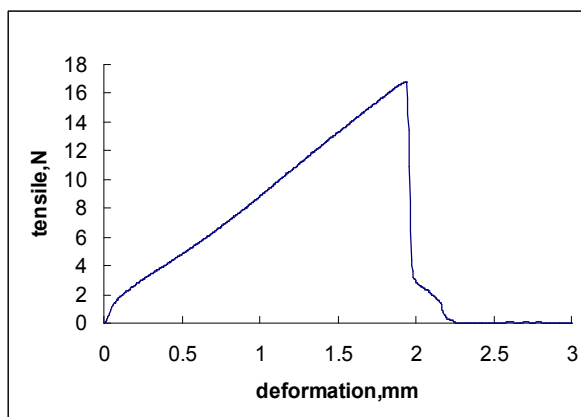
در آزمایشات برش برای هر تست ۱۰ تکرار انجام شد. اثر زاویه مایل در سه سطح ۲۰، ۳۰ و ۵۰ درجه و در سه سرعت ۱۰، ۱۰۰ و ۵۰۰ میلیمتر بر دقیقه برای قطرهای مختلف ساقه انجام گرفت. در انجام کلیه آزمایشات فاصله بین تیغه و تکیه‌گاه ۰/۲۵ میلیمتر بود.

شکل ۳: منحنی نیرو-جابجایی برای برش ساقه رز

۲-۲- نیروی کندن برگ از ساقه:

بدین منظور گیره خاصی (شکل ۴) طراحی و ساخته شد که دمبرگ را نگاه می‌دارد و به فک بالایی دستگاه تست اینسترون متصل می‌شود. قسمت انتهایی ساقه نیز توسط فک پایینی دستگاه ثابت می‌شود. در این تحقیق تأثیر سرعت کندن در سه سطح ۱۰، ۲۰۰ و ۵۰۰ میلیمتر بر دقیقه، راستای کشش در دو جهت به سمت بالا و به سمت پایین و در دو ناحیه از ساقه، قسمت بالای ساقه نزدیک به گل و قسمت پایین ساقه، بمنظور بدست آوردن نیروی ماکزیمم و انرژی مورد نیاز جهت کندن برگ بررسی شد. منحنی‌های نیرو-جابجایی (شکل ۵) برای ارزیابی نی و و انرژی کندن استفاده شد. هر تست با ۱۵ تکرار انجام شد. برای بدست آوردن انرژی بر واحد سطح، سطح مقطع دمبرگ در محل اتصال به ساقه محاسبه شد، بهمین دلیل پس از انجام هر تست توسط دستگاه اینسترون، از سطح مقطع دمبرگ عکس گرفته شد و پس از انجام آزمایشات، عکسها در برنامه متلب^۱ تحلیل شده و سطح مقطع آنها بدست آمد.

شکل ۵: منحنی نیرو-جابجایی برای کندن برگ از ساقه

شکل ۴: وسیله برای نگاه‌داشتن برگ و اتصال آن به دستگاه اینسترون

۳- نتایج و بحث:

۳-۱- مقاومت برشی ساقه:

نتایج پارامترهای میانگین، ماکزیمم، مینیمم و انحراف معیار برای مقاومت برشی و انرژی بر واحد سطح در جدول ۱ آمده است. میانگین مقاومت برشی و انرژی بر واحد سطح ۱/۳۴ مگاپاسکال و ۶/۷۷ میلی ژول بر میلی متر مربع بود.

جدول ۱: خلاصه نتایج مقاومت برشی و انرژی برشی در واحد سطح برای ساقه رز

میانگین	ماکزیمم	مینیمم	انحراف معیار
۱,۶۳	۳,۵۷	۰,۸۵	۰,۳۷۵
۵,۱۶	۹	۳,۰۲	۱,۰۵

مقاومت برشی (Mpa) —————
انرژی در واحد سطح (mj/mm²)

نتایج آنالیز واریانس برای بررسی اثر سرعت برش و زاویه مایل بر روی مقاومت برشی و انرژی بر واحد سطح برش ساقه گل رز در جدول ۲ آمده است. سرعت برش تاثیر معنی داری در سطح ۰/۰۱ بر روی مقاومت برشی و انرژی بر واحد سطح دارد. همانگونه که در شکل ۶ مشاهده می شود، با افزایش سرعت برش مقادیر متوسط مقاومت برشی کاهش یافت.

تاثیر سرعت بر مقاومت برشی و انرژی در واحد سطح برای برش ساقه

گل رز

سرعت برش (mm/min)	مقاومت برشی (Mpa)	انرژی در واحد سطح (mj/mm ²)
۱۰	۱,۹۲	۵,۴۱
۱۰۰	۱,۶۱	۴,۹۷
۵۰۰	۱,۴۳	۴,۷۶

نتایج آزمون دانکن نشان می دهد که با افزایش سرعت از ۱۰ تا ۵۰۰ میلی متر بر دقیقه مقدار مقاومت برشی از ۱/۹۷۷ به ۱/۴۳۳ مگاپاسکال کاهش یافت. تفاوت بین مقادیر میانگین مقاومت برشی در سرعت های ۲۰۰ و ۵۰۰ میلی متر بر دقیقه در سطح ۵٪ معنی دار نبود. کاهش مقاومت برشی در اثر افزایش سرعت ممکن است بعلاوه رفتار ویسکوالاستیک ساقه باشد. با افزایش سرعت، انرژی برشی در واحد سطح کاهش یافت (شکل ۷). با افزایش سرعت از ۱۰ به ۵۰۰ میلی متر بر دقیقه مقدار انرژی بر واحد سطح از ۱/۹۹۱ به ۱/۵۱۶ مگاپاسکال کاهش نشان داد (جدول ۲). واضح است که مقدار میانگین انرژی بر واحد سطح برای سرعت برش ۲۰۰ و ۵۰۰ میلی متر بر دقیقه در سطح ۵٪ معنی دار نیست. خرابی و همکاران در ۲۰۰۲ نتایج مشابهی را در مورد پیرتروم گزارش کردند. آنها گزارش کردند که با افزایش سرعت از ۲۰ به ۵۰۰ میلی متر بر دقیقه، انرژی بر واحد سطح از ۳,۳ به ۲,۸ مگاپاسکال کاهش یافت. چاتوپادهی و پندی در سال ۱۹۹۸ اعلام کردند که با افزایش سرعت بارگذاری از ۱۰ تا ۱۰۰ میلی متر بر دقیقه مقاومت برشی ذرت خوشه ای از ۳/۷۴ به ۱/۹۴ مگاپاسکال کاهش یافت.

جدول ۲: نتایج آنالیز واریانس تاثیر سرعت برش و زاویه مایل بر روی مقاومت برشی و انرژی بر واحد

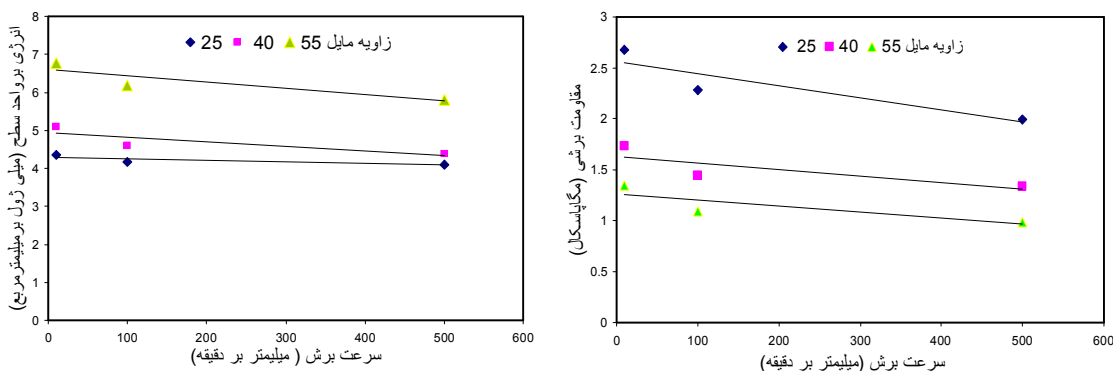
سطح ساقه گل رز

منابع تغییرات	درجه آزادی	مقاومت برشی (مگا پاسکال)	انرژی بر واحد سطح (میلی ژول بر میلی متر مربع)
تیمار	۹	۳/۱۵۷ ^a	۹/۵۷۳ ^a
سرعت برش	۲	۲/۳۱ ^a	۳/۲۳۲ ^b
زاویه مایل	۲	۱۰/۱۸ ^a	۳۴/۳۹۸ ^a

سرعت برش °زاویه مایل	۴	۰/۰۶ ^{NS}	۰/۳۲ ^{NS}
خطا	۸۱	۰/۲۱۵	۰/۹۳۱

a: در سطح ۰/۰۱ معنی دار، b در سطح ۰/۰۵ معنی در و NS: معنی دار نیست.

زاویه مایل تاثیر معنی‌داری در سطح ۱٪ بر مقاومت برشی وانرژی بر واحد سطح داشت. شکل‌های ۶ و ۷ نشان می‌دهند که با افزایش مقدار زاویه مایل، مقادیر مقاومت برشی کاهش و انرژی بر واحد سطح افزایش یافت. نتایج مشابهی توسط پرسون در ۱۹۸۷ و خزایی و همکاران در ۲۰۰۲ ارائه شده است. نتایج آزمون دانکن حاکی از آن است که با افزایش زاویه مایل از ۲۵° تا ۵۵°، مقادیر میانگین مقاومت برشی از ۲,۳۱ به ۱,۱۴ مگاپاسکال کاهش یافت وانرژی بر واحد سطح از ۴,۲۱ تا ۶,۲۵ میلی‌ژول بر میلی‌متر مربع افزایش یافت. تفاوت بین انرژی بر واحد سطح برای دو سطح زاویه مایل ۲۵° و ۴۰° معنی‌دار نبود.

شکل ۶: اثر سرعت برش و زاویه مایل بر روی مقاومت برشی ساقه گل رز
شکل ۷: اثر سرعت برش و زاویه مایل بر روی انرژی بر واحد سطح ساقه گل رز

معادله رگرسیون مقاومت برشی و انرژی در واحد سطح بر اساس سرعت برش و زاویه مایل در ذیل آورده شده است:

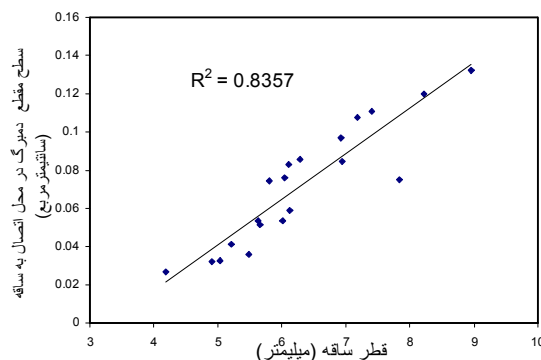
$$\delta_s = 4.99 - 249.78 v_s + 22429.18 v_s^2 - 6.88 O_a + 3.315 O_a^2 \quad R^2 = 0.987$$

$$E_s = 6.182 - 347.33 v_s + 31575.85 v_s^2 - 6.99 O_a + 7.82 O_a^2 \quad R^2 = 0.982$$

که δ_s مقاومت برشی (مگاپاسکال)، E_s انرژی برواحد سطح (میلی‌ژول/میلی‌متر مربع)، v_s سرعت برش (متر بر ثانیه) و O_a زاویه مایل تیغه (رادیان) است.

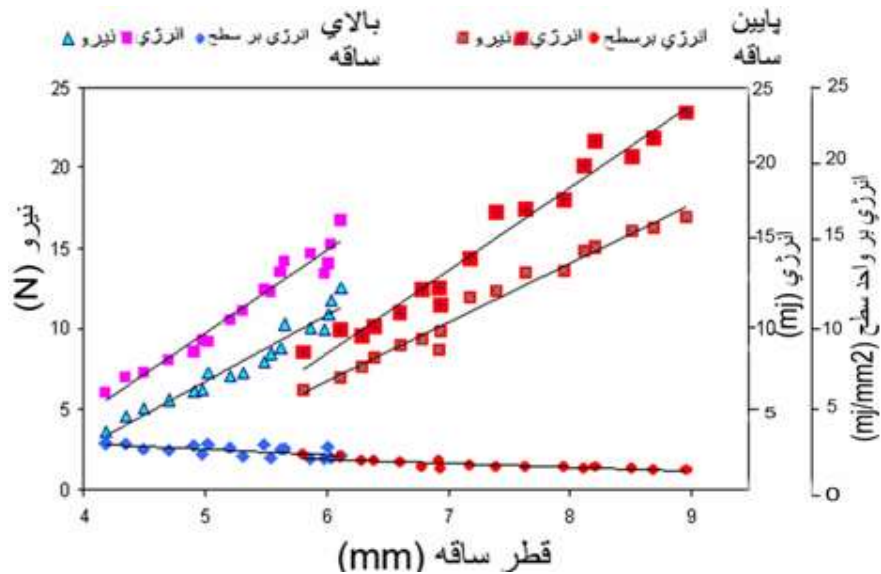
۳-۲- نیروی کندن برگ از ساقه:

نتایج آنالیز واریانس و آزمون دانکن نشان داد که قطر ساقه تفاوت معنی‌داری در سطح یک درصد ($p=0.0002$) برای بالا و پایین ساقه داشت، میانگین قطر ساقه برای پایین ساقه ۷/۱۶۷ میلی‌متر و برای بالای ساقه ۵/۴۲۷ میلی‌متر بود. تفاوت بین سطح مقطع دمبرگ در محل اتصال به ساقه گل رز برای قسمت پایین و بالای ساقه در سطح یک درصد ($p=0.0001$) معنی‌دار بود.

شکل ۸: تغییرات سطح مقطع دمبرگ در محل اتصال به ساقه در مقابل قطر ساقه در محل دمبرگ

میانگین سطح مقطع دمبرگ برای پایین ساقه ۰/۰۴۶۲ سانتیمترمربع و برای ناحیه بالای ساقه ۰/۰۹۰۹ سانتیمترمربع بود. همانگونه که در شکل ۸ مشاهده می شود با افزایش قطر ساقه، سطح مقطع دمبرگ نیز افزایش می یابد. با افزایش قطر ساقه، مقادیر نیرو و انرژی مورد نیاز برای کندن برگ افزایش یافت در حالی که شاهد کاهش مقدار انرژی بر واحد سطح بودیم که نشان می دهد شدت افزایش انرژی مورد نیاز برای کندن برگ از افزایش سطح مقطع دمبرگ در محل اتصال به ساقه کمتر است.

شکل ۹: اثر قطر ساقه روی نیروی کندن برگ، انرژی و انرژی بر واحد سطح کندن برگ گل رز

۳-۲-۱- تاثیر مکان قرارگیری برگ

با توجه به نتایج حاصل از آنالیز واریانس (جدول ۳)، مکان قرارگیری برگ تاثیر معنی داری بر روی نیروی کندن نشان نداد، در حالی که برای انرژی در سطح یک درصد معنی دار شد. با توجه به مقادیر ارائه شده در جداول ۴ و ۵، میانگین نیروی کششی و انرژی در بالا و پایین ساقه به ترتیب ۷/۳۳۵ و ۸/۰۶۱ ن و ۱۰/۵۹۲ و ۱۲/۸۰۷ میلی ژول بود. دمبرگها در قسمت پایین ساقه دارای انعطاف بیشتری هستند و برای جدا شدن از ساقه، کرنش بیشتری از خود نشان می دهند، بنابراین با اینکه مقادیر نیرو تقریباً برای دو قسمت ساقه برابر است، تفاوت قابل ملاحظه ای بین مقادیر انرژی مشاهده شد.

جدول ۳: آنالیز واریانس متغیرهای در نظر گرفته بر روی نیرو و انرژی کندن برگ

منابع تغییرات	درجه آزادی	نیروی کندن (N)	انرژی کندن (mj)
تیمار	۱۱	۱۹۰/۷۸ ^a	۱۲۸/۴۰۸ ^a
موقعیت	۱	۷/۲۴۴ ^{NS}	۷۳/۵۸۹ ^a
جهت کشش	۱	۱۸۱۳/۴۳ ^a	۹۹۸/۲۴ ^a
سرعت اعمال نیرو	۲	۸۵/۴۶ ^a	۱۲۹/۷۹ ^a
موقعیت * جهت کشش	۱	۱/۹۱۷ ^{NS}	۲۳/۸۹ ^{NS}
موقعیت * سرعت	۲	۴/۰۵۱ ^{NS}	۱۹/۲۵ ^{NS}
جهت کشش * سرعت	۲	۴۵/۴۰۶ ^a	۲/۴۴۷ ^{NS}
موقعیت * سرعت * جهت کشش	۲	۳/۰۸۸ ^{NS}	۶/۸۸۴ ^{NS}
خطا	۴۸	۳۲۱/۶۸	۸/۷۸۹

a: در سطح ۰/۰۱ معنی دار است و NS: معنی دار نیست

جدول ۴: مقایسه میانگین نیرو و انرژی جدا کردن برگ با در نظر گرفتن اثر متقابل

موقعیت و جهت کشش				جهت کشش
موقعیت		نیروی کششی		
انرژی		نیروی کششی		
پایین	بالا	پایین	بالا	
۱۷/۵۲	۱۴/۰۴	۱۳/۷۴	۱۲/۶۸	به سمت بالا
۸/۱۱	۷/۱۴	۲,۳۸	۲/۰۵	به سمت پایین

۳-۲-۲- جهت کشش

جهت کشش بر روی نیرو و انرژی کندن در سطح یک درصد معنی دار شد. نتایج آزمون دانکن نشان داد که میانگین نیرو برای کشش مثبت و منفی بترتیب ۱۳/۲۱ و ۲/۲۲ نیوتن بود. با توجه به جداول ۴ و ۶ نیروی مورد نیاز در جهت مثبت تقریباً شش برابر نیروی مورد نیاز در جهت منفی است. مقدار انرژی برای جهت مثبت تقریباً دو برابر جهت منفی بود که حاکی از انعطاف بیشتر دمبرگ در جهت منفی دارد.

۳-۲-۳- سرعت کشش

تأثیر سرعت کشش بر روی نیرو و انرژی کندن برگ در سه سطح ۱۰ و ۱۰۰ و ۵۰۰ میلیمتر بر دقیقه بررسی شد که تفاوت معنی-داری بین سرعتهای ۱۰ و ۱۰۰ بر روی نیرو و انرژی مشاهده نشد. با افزایش سرعت کشش مقدار میانگین نیرو از ۵/۹۷۵ نیوتن به ۹/۹۹۸ و مقدار میانگین انرژی از ۹/۴۱۵ تا ۱۴/۴۴۷ میلی ژول افزایش یافت (جدول ۷). خزایی و همکاران (۲۰۰۲) نشان دادند که با افزایش سرعت کندن گل پیرتروم از ۵ تا ۵۰۰ میلیمتر بر دقیقه، مقادیر مقاومت کشش و انرژی بر واحد سطح بترتیب از ۱/۲ تا ۱/۹ مگاپاسکال و ۲/۹ تا ۴/۹ میلی ژول بر میلیمتر مربع افزایش می یابد.

جدول ۵: مقایسه میانگین نیرو و انرژی جداکردن برگ با در نظر گرفتن اثر متقابل موقعیت و سرعت

سرعت بارگذاری	موقعیت			
	انرژی		نیروی کششی	
	پایین	بالا	پایین	بالا
۱۰	۱۱/۰۲	۷/۸۱	۶/۵۶	۵/۳۹
۱۰۰	۱۲/۹۸	۹/۴۹	۷/۷۹	۶/۵۳
۵۰۰	۱۴/۴۲	۱۴/۴۷	۹/۸۳	۸,۱۸

جدول ۶: مقایسه میانگین نیرو و انرژی جداکردن برگ با در نظر گرفتن اثر متقابل جهت کشش و سرعت

سرعت بارگذاری	جهت کشش			
	انرژی		نیروی کششی	
	به سمت پایین	به سمت بالا	به سمت پایین	به سمت بالا
۱۰	۵/۳۹	۱۳/۴۳	۱/۶۱	۱۰/۳۳
۱۰۰	۷/۴۷	۱۵/۰۰	۲/۲۳	۱۲/۰۹
۵۰۰	۹/۹۹	۱۸/۹۰	۲/۷۹	۱۷/۲۱

جدول ۷: اثر سرعت کشش بر روی نیرو و انرژی مورد نیاز کندن برگ از ساقه

سرعت کندن (mm/min)	نیروی کششی (N)	انرژی (mj)
۱۰	۵/۹۷۵	۹/۴۱۵
۲۰۰	۷/۱۶۵	۱۱/۲۳۵
۵۰۰	۹/۹۹۸	۱۴/۴۴۷

۴- سپاسگزاری:

مولفان از دانشگاه تهران برای فراهم کردن کلیه امکانات مورد نیاز در این تحقیق و از آقای مهندس رضایی کیا بخاطر انجام تستهای مکانیکی با دستگاه اینسترون صمیمانه تشکر می کنند. همچنین از آقای مهندس حاج بابایی مدیر عامل گلخانه آشیان سبز تهران بخاطر انجام همکاریهای لازم قدردانی می کنند.

۵- منابع:

۱- گورابچری. محسن، ۱۳۸۳، جایگاه صنعت گل و گیاهان زینتی در اقتصاد ایران، پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه تربیت مدرس.

2- Annoussamy M; Richard G; Recous S; Guerif J (2000). Change in mechanical properties of wheat straw due to decomposition and moisture. *Applied Engineering in Agriculture*, 16(6), 657-664

3- Chattopadhyay. p, Pandey.p, 1998. Mechanical Properties of Sorghum Stalk in relation to Quasi-static Deformation. *Journal of Agricultural Engineering Research*. 73, 199-206.

Chancellor W. J. 1998. Cutting of biological material. In *Handbook of Engineering in Agriculture*, Vol. 1, pp. 35-63, CRC Press Inc.

4- Halyk, R. M. and L. W. Hurlbut. 1968. Tensile and shear strength characteristics of alfalfa stems. *Trans of the ASAE*. 11(1): 256-257.

5- Ige, M. T. and M. F. Finner. 1975. Effects and interaction between factors affecting the shearing characteristic of forage harvesters. *Trans of the ASAE*. 18(3):1011-1016.

6- Ince. A; urluay. S; zel. E; Ozcan. M. 2005. Bending and Shearing Characteristics of Sunflower Stalk Residue. *Biosystems Engineering* 92 (2), 175-18.

7- Khazaei J; Rabani H; Ebadi A; Golbabaie F. 2002. Determining the shear strength and picking force of pyrethrum flower. AIC Paper No. 02-221, CSAE, Manson Ville, Que, Canada.

8- Liao L, Lin Y, Huang. K. 2000. Postharvest life of cut rose flowers as affected by silver thiosulfate and sucrose. *LBioato. Betu all. Academy*. 41. 299-303

9- McRandal, D. M and McNulty, P. B. 1980. Mechanical and physical properties of grasses. *Trans of the ASAE*, 23(2), 816-821.

10- Mohsenin, N. N. and H. Goehlich. 1962. Techniques for determination of mechanical properties of fruits and vegetables as related to design and development of harvesting and processing machinery. *Journal of Agricultural Engineering Research*, 7:300.

11- Mohsenin, N. N. 1980. *Physical Properties of Plant and Animal Materials*. New York: Gordon and Breach Publishers.

12- Persson. S. 1987. *Mechanics of Cutting Plant Material*. ASAE, St Joseph, MI, USA.

13- prasada, J. and Gupta. C. P. 1975. Mechanical properties of maize stem as related to harvesting. *Journal of agriculture Engineer Research*. 20: 79-87.

14- Prince R P; Wheeler W C Factor affecting the cutting process of forage crops. ASAE Paper No. 60-611, ASAE, St. Joseph, MI, 1960.

15- Saiedirad. M, Tabatabaeefar.A, Borghei.A, Mirsalehi.M, Badii.F, Ghasemi. M. 2007. Effects of moisture content, seed size, loading rate and seed orientation on force and energy required for fracturing cumin seed (*Cuminum cyminum* Linn.) under quasi-static loading. *Journal of Food Engineering* 86. 565-572

- 16- Simonton, W. 1992. Physical properties of zonal geranium cuttings. Trans of the ASAE. 35(6), 1899-1904.
- 17- Simonton, W. 1990. Automatic geranium stock processing in a robotic workcell. Trans of the ASAE. 33(6), 2074-2080.
- 18- Singh, K. N., and T. H. Burkhardt. 1974. Rice plant properties in relation to loading. Trans. of the ASAE. 27(6): 1169-1172.

Determining the shear strength and picking force of rose flower (*Rosa hybrids*)

S. H. Hashemi Fard, GH. R. Chegini

Abstract:

In this research the effect of bevel angle and shear velocity were studied on shear strength and shearing energy of rose flower stem by using direct shear tests. Also, the effect of picking velocity, stretch direction and sample groups (near growth tip, near root internode) was studied on force and energy required for picking up the leaves. All experiments were carried out with Instron Universal Test Machine. Mean of values shear strength and energy were estimated 1.63 Mpa and 5.16mj/mm², respectively. With increasing the shear velocity, from 10 to 500 mm/min, the mean values of shear strength and energy per unit area decreased. Picking force and energy data ranged from 4.5 to 12.2 N and from 8.6 to 16.9 mJ, respectively. The mean values of tensile strength and energy per unit area for picking up the flowers were 1.6 MPa and 3.7mJ/mm², respectively. The effect of picking velocity and starch direction on tensile strength and energy per unit area was significant (P=0.01), but sample groups not significant difference on picking force. Results of Duncan's multiple range test shows that means value of picking force for positive and negative direction was 13.21 and 2.22(N), respectively.

Keywords: Rose flower, mechanical properties, shear, picking, stem.